

PROCEDURY POSTĘPOWANIA DLA NAUCZCIELI W SYTUACJACH ZAGROŻENIA UCZNIÓW PRZESTĘPCZOŚCIĄ I DEMORALIZACJĄ ORAZ W PRZYPADKU ZAGROŻENIA ICH ZDROWIA LUB ŻYCIA

Wśród różnorodnych przejawów demoralizacji za najbardziej niepokojące i zagrażające zdrowiu uczniów uznaje się narkotyki, papierosy, alkohol, środki odurzające, oraz zachowania agresywne, wulgarne, bezczelne, cyniczne a także kradzieże, zastraszania i wymuszenia, które często ze sobą współistnieją. Wszystkie te czynniki mogą być przyczyną nawiązywania kontaktów z grupami przestępczymi, a w dalszej kolejności popełniania przestępstw. Szkoła zobowiązana jest do wczesnego rozpoznawania niedostosowania społecznego podejmowania stosowanych oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych a wobec uczniów niedostosowanych działań interwencyjnych. Działania profilaktyczne w szkole będą kierowane równolegle do uczniów zagrożonych i niedostosowanych przy współpracy nauczycieli rodziców oraz policji.

Cele:

- Zwiększenie skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją.
- Ścisła współpraca szkoły z rodzicami i policją.

Działania interwencyjne:

- Na terenie szkoły obowiązuje zakaz posiadania, sprzedawania i używania papierosów, alkoholu i narkotyków.
- Zakaz obowiązuje wszystkich uczniów w czasie lekcji i zajęć pozalekcyjnych odbywających się w szkole i na terenie szkoły do niej należącym np. w trakcie imprez sportowych, dyskotek, wycieczek itp. o W szkole prowadzone będą zajęcia, w czasie których uczniowie i nauczyciele zapoznają się z ryzykiem używania środków uzależniających.
- Uczniowie, którzy eksperymentują ze środkami uzależniającymi bądź ich zachowanie narusza statut szkoły, muszą liczyć się z konsekwencjami określonymi w SSO i obowiązującym prawem.
- Uczniowie, którzy sięgają po używki będą mieli obowiązek uczestnictwa w zajęciach prowadzonych ze specjalistami.
- Uczniowie i rodzice, którzy zwrócą się z problemem mogą liczyć na wsparcie i skierowanie do specjalistycznej poradni, gdzie uzyskają fachową pomoc.
- W sytuacjach kryzysowych podejmowana będzie interwencja zorientowana na pomoc uczniowi i rodzinie.
- Decyzję o podjęciu stosowanych działań interwencyjnych podejmuje dyrektor szkoły.

Metody współpracy szkoły z policją:

- Stała współpraca i wymiana doświadczeń dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego w zakresie profilaktyki zagrożeń.
- Spotkania dyrektora, pedagoga i nauczycieli ze specjalistami ds. nieletnich i patologii.
- Spotkanie tematyczne uczniów szkoły z udziałem policjantów na temat aspektów narkomanii.
- Udzielanie przez policję pomocy w rozwiązywaniu trudnych problemów, które zaistniały na terenie szkoły.
- Wzajemna wymiana informacji o zagrożeniach i zdarzeniach występujących na terenie szkoły.
- Organizowanie wspólnych szkoleń.

Procedury postępowania nauczycieli w przypadku wystąpienia sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia ucznia na terenie szkoły

1. W przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu zagrożenia życia lub zdrowia ucznia nauczyciel powinien niezwłocznie przekazać stosowne informacje wychowawcy klasy.
2. Wychowawca klasy powiadamia pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.
3. W przypadku sytuacji kryzysowej wychowawca z udziałem pedagoga szkolnego niezwłocznie wzywają pogotowie ratunkowe lub/i policję przy jednoczesnym powiadomieniu rodziców o incydencie.
4. Wychowawca z udziałem pedagoga szkolnego proszą ucznia na rozmowę. Następuje ustalenie przyczyn postępowania ucznia.
5. Wezwanie rodziców/prawnych opiekunów ucznia. Przekazanie im informacji na temat zachowania dziecka. W toku podjętej interwencji profilaktycznej lub kryzysowej należy zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.
6. W przypadku nie pojawienia się rodziców/prawnych opiekunów - wychowawca wysyła pismo wzywające ich do szkoły.
7. Jeśli rodzice/prawni opiekunowie odmawiają współpracy lub/oraz szkoła wyczerpie dostępne dla siebie metody działań, wychowawca i pedagog szkolny powiadamiają o tym fakcie dyrektora szkoły, który informuje policję (specjalistę ds. nieletnich) oraz sąd rodzinny.

Dalsze działania leżą w kompetencji sądu i policji, jednak na terenie szkoły pedagog i nauczyciele otaczają ucznia szczególną opieką.

**Procedury postępowania nauczycieli w przypadku uzyskania informacji,
że uczeń używa alkoholu lub innych środków psychoaktywnych,
bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji
(agresja, wulgarność, bezczelność, cynizm itp.)**

1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji nauczyciel powinien niezwłocznie przekazać stosowne informacje wychowawcy klasy.
2. Wychowawca klasy powiadamia pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.
3. Wychowawca z udziałem pedagoga szkolnego wzywają ucznia na rozmowę. Następuje ustalenie przyczyn postępowania ucznia i sporządzenie notatki z rozmowy. Uczeń zostaje ponownie zapoznany z SSO i Statutem Szkoły:
  - upomnienie ucznia przez dyrektora szkoły,
  - upomnienie ucznia w obecności rodziców,
  - udzielenie uczniowi nagany w obecności uczniów szkoły - apel.
4. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka/całej rodziny w programie terapeutycznym.
5. W przypadku nie pojawienia się rodziców/prawnych opiekunów:
  - wychowawca nadaje sprawie tok administracyjny,
  - powiadomiony o sytuacji dyrektor szkoły wysyła pismo wzywające rodziców do szkoły.
6. Jeśli rodzice/prawni opiekunowie odmawiają współpracy a szkoła wyczerpie dostępne dla siebie metody działań, a z wiarygodnego źródła napływają informacje o braku poprawy funkcjonowania ucznia, wychowawca i pedagog szkolny powiadamiają o tym fakcie dyrektora szkoły, który informuje policję (specjalistę ds. nieletnich) oraz sąd rodzinny.
7. W przypadku uzyskania informacji o okolicznościach świadczących o demoralizacji nieletniego (ucznia), każdy nauczyciel i dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym policję lub prokuratora. (Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich Art.4 §1.)
8. Każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy. (Kodeks postępowania cywilnego Art.572.)

**Procedury postępowania nauczycieli w przypadku uzyskania informacji,
że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu
lub narkotyków**

1. W przypadku uzyskania informacji lub własnych spostrzeżeń, że uczeń znajduje się pod wpływem substancji odurzających (alkohol, narkotyki) powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy/pedagoga/dyrektora szkoły.
2. Wychowawca/pedagog/dyrektor odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa pozostawia go w warunkach, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie (zazwyczaj pod opieką osoby dorosłej, najkorzystniej, jeśli będzie to pielęgniarka).
3. Wychowawca/pedagog/dyrektor wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej w przypadku zatrucia, przedawkowania.
4. Wychowawca/pedagog/dyrektor zawiadamia o incydencie rodziców/opiekunów prawnych, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły. W przypadku, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji.
5. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły jest zabronione. Zawsze należy o tym fakcie powiadamiać policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

**Procedury postępowania nauczycieli w przypadku uzyskania informacji,
że na terenie szkoły znajduje się substancja przypominająca wyglądem narkotyk**

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły wzywa policję.
4. Po przyjeździe policji nauczyciel niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

**Procedury postępowania nauczycieli w przypadku uzyskania informacji,
że na terenie szkoły znajduje się uczeń posiadający substancję
przypominającą narkotyk**

1. W przypadku, gdy nauczyciel dowiaduje się o posiadaniu przez ucznia substancji psychoaktywnych zgłasza podejrzenia wychowawcy klasy.
2. Wychowawca powiadamia o incydencie pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły w obecności przynajmniej jednego pracownika szkoły prosi ucznia o okazanie zawartości teczki szkolnej, ewentualnie oddanie substancji.
4. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy. Jednocześnie wychowawca telefonicznie informuje o zdarzeniu rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wzywa ich do szkoły.
5. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, dyrektor szkoły, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie pedagog/wychowawca dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
6. Uczeń podlega karze udzielenia nagany w obecności uczniów szkoły.
7. Po zajściu incydentu wychowawca oraz pedagog szkolny otacza ucznia szczególną uwagą.

Procedury postępowania nauczycieli wobec uczniów z dużą absencją

1. W przypadku gdy uczeń jest nieobecny w szkole przez 5 dni lub bez usprawiedliwienia opuszcza pojedyncze godziny lekcyjne/całe dni, co również budzi zastrzeżenia - wychowawca kontaktuje się z rodzicami/prawnymi opiekunami w celu ustalenia przyczyn nieobecności ucznia w szkole.
2. Jeżeli uczeń przychodzi do szkoły po dłuższej nieobecności wychowawca wzywa go na rozmowę w celu wyjaśnienia sytuacji - nie realizowania obowiązku szkolnego.
3. Jeżeli wychowawcy nie udaje się zdyscyplinować ucznia, prosi o wsparcie pedagoga szkolnego. Pedagog zobowiązuje ucznia do poprawy frekwencji poprzez pisemny kontrakt. Konsekwencjami nie wywiązania się z kontraktu są:
  - upomnienie ucznia przez dyrektora szkoły,
  - upomnienie ucznia w obecności rodziców,
  - udzielenie uczniowi nagany w obecności wszystkich uczniów (apel).
4. Dyrektor szkoły wzywa pisemnie rodziców/prawnych opiekunów do szkoły. Następnie odbywa się rozmowa dyscyplinująca w obecności rodziców przy udziale wychowawcy/pedagoga.
5. W sytuacji, gdy ani kontakt telefoniczny ani osobisty z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia jest niemożliwy, wychowawca zgłasza problem pedagogowi szkolnemu oraz dyrektorowi szkoły. Dyrektor uruchamia wówczas procedurę administracyjną - powiadamia pisemnie sąd d.s. nieletnich w celu zdiagnozowania sytuacji rodzinnej i problemowej ucznia.

**Procedury postępowania nauczycieli w przypadku
palenia przez ucznia papierosów na terenie szkoły/w czasie zajęć lekcyjnych.**

1. W przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu sytuacji, w której nauczyciel przyłapał ucznia na paleniu papierosów, przekazuje informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca klasy powiadamia pedagoga szkolnego.
3. Najpierw rozmowę dyscyplinującą przeprowadza wychowawca, następnie uczeń jest skierowany na rozmowę - „pogawędkę profilaktyczną” do pedagoga szkolnego.
4. W przypadku powtórzenia się sytuacji palenia na terenie szkoły wychowawca informuje o incydencie dyrektora szkoły oraz wzywa rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
5. Wychowawca i pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców, zobowiązując go poprzez pisemny kontrakt do zaprzestania palenia. Nie wywiązanie się z kontraktu skutkuje:
  - upomnienie ucznia przez dyrektora szkoły;
  - upomnienie ucznia w obecności rodziców;
  - udzielenie uczniowi nagany w obecności wszystkich uczniów (apel).
6. Jeśli rodzice odmawiają współpracy ze szkołą, a uczeń nie poprawia swojego zachowania dyrektor ma prawo powiadomić sąd d.s. nieletnich o potrzebie wglądu w sytuację wychowawczą, z powodu ulegania przez ucznia nałogowi palenia oraz o demoralizującym wpływie na rówieśników.

Procedura postępowania nauczycieli w przypadku agresywnego zachowania ucznia/uczniów

1. Nauczyciel obserwujący takie zachowanie ma obowiązek przerwania go, używając perswazji słownej lub fizycznej.
2. Powiadamia wychowawców uczniów o zdarzeniu.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności nauczyciela - świadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocena zdarzenia, wyciągnięcie wniosków).
4. Sporządzenie notatki (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
5. Poinformowanie rodziców o zaistniałej sytuacji.
6. Zgłoszenie sprawy do pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
7. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły uzgadnia sankcje w stosunku do sprawcy zdarzenia w oparciu o statut szkoły.
8. Wychowawca przekazuje rodzicom w formie pisemnej lub ustnej informacje na temat zastosowanych wobec ucznia konsekwencji.

Procedura powiadamiania o zakłóceniu toku lekcji

Definicja

Poprzez zakłócenie toku lekcji należy rozumieć wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).

1. Jeżeli zachowanie pojedynczego ucznia lub kilku uczniów nie pozwala nauczycielowi na normalną realizację lekcji, wysyła on przewodniczącego samorządu klasowego z informacją do pedagoga szkolnego, a w przypadku gdy go nie zastanie, do sekretariatu szkoły.
Sekretariat zobowiązany jest do natychmiastowego poinformowania dyrekcji o zaistniałej sytuacji.
2. Nauczyciel uczący może również skorzystać w tej sytuacji z pomocy pracownika niepedagogicznego. Pracownik ten zobowiązany jest do udzielenia nauczycielowi pomocy.
3. Pedagog szkolny zobowiązany jest do udania się do sali wskazanej przez nauczyciela i ustalenia przeszkadzających uczniów, a w razie konieczności do zabrania ich z sali lekcyjnej do odrębnego pomieszczenia np. do gabinetu pedagoga lub do gabinetu dyrektora.
4. Pedagog szkolny przeprowadza z uczniami rozmowę i ustala jakie konsekwencje poniosą w zależności od popełnionego wykroczenia.
5. Jeżeli uczeń w sposób poważny naruszył zasady obowiązujące w szkole - na wniosek pedagoga wychowawca powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu.
6. Jeżeli uczeń w rażąco sposób złamał zasady, pedagog powiadamia dyrektora szkoły wzywa rodziców do natychmiastowego przybycia do szkoły.
7. Jeżeli przyczyną zakłócenia toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach postępować należy według tych procedur.
8. Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom (np. wychowawcom, których uczniowie aktualnie popełnili wykroczenie).

**Postępowanie w przypadku braku współpracy
z rodzicami ucznia sprawiającego problemy wychowawcze**

1. Pedagog szkolny wspomaga wychowawcę w nawiązywaniu współpracy z rodzicami.
2. W przypadku braku współpracy lub nie stawienia się rodziców do szkoły na pisemne wezwanie, wychowawca powiadamia dyrektora szkoły.
3. Jeśli nadal napływają informacje o przejawach demoralizacji ucznia, dyrektor powiadamia Sąd Rodzinny lub Policję.

/pieczętka/

ZAWIADOMIENIE

Dyrektor Zespołu Szkół w Cielczy informuje, że .....
ur ....., uczeń/uczennica ..... klasy, syn/córka .....
zamieszkały/a .....
w okresie od ..... do ..... opuścił/a ..... godzin/y lekcyjne, co stanowi ..... %
wszystkich godzin lekcyjnych w tym semestrze.

W związku z tym proszę o pilny kontakt z dyrektorem szkoły podczas najbliższego dyżuru
nauczycielskiego, który odbędzie się ..... w godzinach .....

Zgodnie z art.15 § 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U z 2004 r. 72,
Nr 256, poz. 25 z późniejszymi zmianami) uczeń/uczennica podlega obowiązkowi szkolnemu,
a tym samym powinien/na go realizować uczęszczając regularnie do szkoły.

Ustawa o systemie oświaty art. 20 § 2 definiuje niespełnianie obowiązku szkolnego poprzez
nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50% zajęć
obowiązkowych w gimnazjum.

Niespełnianie obowiązku szkolnego podlegać będzie postępowaniu egzekucyjnemu w trybie
przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

.....
(wychowawca)

.....
(pedagog szkolny)

.....
(dyrektor)

Procedury postępowania nauczycieli wobec ucznia wagarującego

1. Wychowawcy klas i pedagog szkolny comiesięcznie monitorują frekwencję uczniów, szczególnie uczniów wagarujących.
2. Po każdej nieusprawiedliwionej nieobecności wychowawca przeprowadza z uczniem rozmowę wyjaśniającą lub kieruje go do pedagoga szkoły.
3. Nieusprawiedliwiona nieobecność od 30% do 50% powoduje dwukrotne wysłanie zawiadomienia do rodziców (załącznik nr 1).
4. Jeśli nieusprawiedliwione nieobecności ucznia przekroczą 50% zrealizowanych w ciągu miesiąca zajęć, do rodziców ucznia wysyłane jest upomnienie (załącznik nr 2).
5. Dwukrotne, bezskuteczne wysłanie upomnienia do rodziców i brak poprawy frekwencji u ucznia powoduje skierowanie wniosku do organu prowadzącego o karę administracyjną (załącznik nr 3).
6. Pełnoletni uczeń gimnazjum, który nagminnie wagaruje i jest nieklasyfikowany z powodu nieusprawiedliwionych nieobecności i nie rokuje nadziei na poprawę sytuacji, może być na wniosek dyrektora szkoły po zaopiniowaniu przez radę pedagogiczną skreślony z listy uczniów.
7. Wobec niepełnoletniego ucznia, stosuje się postępowanie od pkt. 1 do 4, a następnie pkt. 5, z tym że wniosek o nałożenie kary administracyjnej wysyłany jest do Urzędu Miasta lub Gminy, której podlega dany uczeń.

Wagary

1. Wychowawca lub inny nauczyciel powiadamia pedagoga szkolnego, dyrektora o wagarach ucznia - sporządzenie notatki w zeszycie frekwencji (na bieżąco).
2. Rozmowa wychowawcy lub pedagoga z uczniem nt. konsekwencji takiego postępowania, zobowiązanie ucznia do zaniechania negatywnego postępowania.
3. Wychowawca telefonicznie lub osobiście powiadamia rodziców/opiekunów prawnych o wagarach dziecka. Sporządzenie notatki z zaistniałej sytuacji, dołączenie jej do dokumentacji i przechowywanie w teczce wychowawcy.
4. W przypadku dalszego wagarowania ucznia listowne wezwanie rodziców/opiekunów prawnych do szkoły, omówienie konsekwencji uchylania się od obowiązku szkolnego przez dziecko oraz zobowiązanie do systematycznej kontroli frekwencji oraz wzmoczenia nadzoru nad dzieckiem.
5. W przypadku braku realizacji zobowiązania wychowawca lub pedagog pisemnie listem poleconym, który posiada pieczęć szkoły, podpis dyrektora i wychowawcy oraz potwierdzenie odbioru - zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych o wagarach dziecka i wzywa do natychmiastowego wstawienia się do szkoły.
Przy zwrocie listu do szkoły wychowawca jest zobowiązany przechowywać go w swoich dokumentach przez cały etap edukacyjny ucznia. Równocześnie wychowawca kontaktuje się z MGOPS-em i jeśli rodzina znajduje się pod jego opieką prosi o wizytę pracownika MGOPS w domu ucznia.
6. Powiadomienie Sądu Rodzinnego o uchylaniu się od obowiązku szkolnego przez ucznia.

(załącznik nr 3)

Cielcza, dnia .....

/pieczętka/

WNIOSEK
o wdrożenie postępowania przymusowego

Dyrektor Zespołu Szkół w Cielczy informuje, że .....
(imię i nazwisko)

ur. ...., uczeń/uczennica ..... klasy, syn/córka .....

zamieszkały/a .....

opuścił/a bez usprawiedliwienia ..... dni, od ..... do .....

nie uczęszczał/a do żadnej szkoły od dnia ..... do chwili obecnej.

Ostatnio był/a uczniem/uczennicą klasy ..... w .....

W celu wyegzekwowania obowiązku szkolnego (art. 15 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Dz.U. z 1996 r. nr 67 poz.329 z późniejszymi zmianami) szkoła zastosowała następujące środki:

1. ....

2. ....

W związku z zaistniałą sytuacją Dyrektor Szkoły zwraca się z prośbą o nałożenie grzywny pieniężnej w proponowanej wysokości ..... zł.

.....
(słownie)

Jednocześnie zawiadamia się, że rodzice w/w ucznia pracują w następujących zakładach pracy:

- ojciec .....

- matka .....

.....
(podpis dyrektora)

(załącznik nr 2)

Cielcza, dnia .....

/pieczętka/

Pan/i.....

.....

.....

(adres zamieszkania)

UPOMNIENIE

w sprawie regularnego posyłania dziecka na zajęcia szkolne

Wobec tego, że Pana(i) syn/córka .....

(imię i nazwisko dziecka)

nie uczęszcza do szkoły, a tym samym nie wypełnia obowiązku szkolnego określonego postanowieniami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996 r. nr 67 poz.329 z późniejszymi zmianami) wzywa się Pana/Panią do regularnego posyłania syna/córki na zajęcia szkolne.

Niepodjęcie przez syna/córkę nauki w terminie siedmiodniowym spowoduje zastosowanie wobec Pana(i) środków przymusowych przewidzianych w art.15 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity: Dz.U. z 1991 nr 36 poz.161 z późniejszymi zmianami) poprzez nałożenie grzywny, w celu przymuszenia, w wysokości do 5 000,00 zł (pięciu tysięcy zł), która może być nakładana wielokrotnie do kwoty 10 000,00 zł (dziesięciu tysięcy zł).

.....
(wychowawca)

.....
(pedagog szkolny)

.....
(dyrektor)

**Procedura postępowania dyrektora szkoły w przypadku,
gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego
przebywającego na zajęciach w szkole**

1. Funkcjonariusz Policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania ucznia.
4. Pedagog szkolny lub nauczyciel sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
5. Policja informuje rodziców nieletniego, opiekunów prawnych o wykonanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji, celem uczestniczenia w czynnościach.
6. Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.
7. W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor wyznacza wychowawcę, nauczyciela lub pedagoga szkolnego do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce Policji.
8. Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom lub opiekunowi prawnemu. W przypadku, gdy czynności wykonywane są w obecności pedagoga szkolnego, po ich zakończeniu policja odwozi ich do szkoły lub miejsca zamieszkania.
9. W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policyjnej Izbie Dziecka policjant informuje o tym rodziców, pedagoga szkolnego.
10. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.

Incydent bombowy

1. Symptomy wystąpienia zagrożenia.

Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.

Zainteresowania i uwagi wymagają:

- a) rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp.,
- b) osoby wyglądające na obcokrajowców,
- c) osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku,
- d) samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach (np. miejscach organizowania imprez i uroczystości).

Należy jednak pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem. O swoich spostrzeżeniach poinformuj służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo obiektu, Straż miejską lub policję.

2. Uwagi:

- a) Zawczasu pomyśl, którędy można się ewakuować w pośpiechu z budynku. Zapamiętaj, gdzie znajdują się klatki schodowe i wyjścia ewakuacyjne.
- b) Zwróć uwagę na ciężkie lub łatwo tłukące się przedmioty, które mogą być przesunięte, rzucone lub zniszczone podczas wybuchu. Zapamiętaj elementy z najbliższego otoczenia.
- c) Należy również pamiętać o tym, aby nie przyjmować od obcych osób żadnych pakunków oraz nie pozostawiać bagażu bez opieki.
- d) Jeżeli jesteś osobą, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinieneś ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym miejscu, dyrekcji szkoły. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.
- e) Zawiadamiając policję należy podać następujące informacje: rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot), treść rozmowy z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego; numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia, adres, numer telefonu i nazwisko osoby zgłaszającej, opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.
- f) Wskazane jest uzyskanie od policji potwierdzenia przyjętego zgłoszenia.

3. Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego:

- a) Do czasu przybycia policji akcją kieruje administrator obiektu, terenu lub osoba odpowiedzialna za jego bezpieczeństwo.
- b) Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze, takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodnokanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
- c) Po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
- d) Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
- e) Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.

- f) Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują osoby wyznaczone lub służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
  - g) Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić administratora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
  - h) Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
  - i) Po ogłoszeniu ewakuacji w miejscu twojej pracy, należy je opuścić, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery itp.)
  - j) Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.
4. Jak powinieneś zachować się po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia „bomby”:
- a) Podczas działań związanych z neutralizacją „bomby” zastosuj się do poleceń policji.
  - b) Ciekawość może być niebezpieczna - jak najszybciej oddal się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze informuj o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę.
  - c) Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji niezwłocznie udaj się do wyjścia, zgodnie ze wskazaniami administratora budynku lub wskazaniami upoważnionych osób.
  - d) W przypadku włączenia parkingu dla pojazdów w strefę zagrożenia, nie „ratuj” na siłę swojego samochodu- życie jest ważniejsze.

**Postępowanie nauczyciela w przypadku
znalezienia na terenie szkoły innych niebezpiecznych materiałów
(broni, materiałów wybuchowych, substancji chemicznych itp.)**

1. Uniemożliwić dostęp do znalezionych środków uczniom i innym osobom.
2. Powiadomić dyrektora szkoły.
3. Dyrektor podejmuje działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa przebywającym na terenie szkoły uczniom i innym osobom.
  - w razie potrzeby wzywa policję.
  - podejmuje ewentualną decyzję o ewakuacji osób i mienia.

Procedura postępowania w przypadku zamachu samobójczego

1. Działania uprzedzające, zapobiegawcze:
  - a) omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej,
  - b) upowszechnienie procedur przewidywania zamachów samobójczych,
  - c) monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji.
2. Działania interwencyjne:
  - a) ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia,
  - b) nie pozostawiaj ucznia samego,
  - c) usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru,
  - d) bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce,
  - e) zbierz wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia,
  - f) wezwij pomoc (pogotowie, policję, straż) jeśli potrzeba,
  - g) zadbaj, żeby interwencja służb przebiegała dyskretnie,
  - h) towarzysz uczniowi- jesteś dla niego ważny,
  - i) zawiadom dyrektora szkoły - dyrektor zawiadamia Wydział Edukacji UM,
  - j) dokonaj szybkiej oceny zagrożeń, np. wg klucza:
    - RYZYKO UMIARKOWANE
    - np, uczeń mówi o samobójstwie,
    - nie mówi jak to zrobi,
    - nie było wcześniejszych prób,
    - RYZYKO DUŻE
    - np. wystąpiły czynniki przedwypadkowe,
    - uczeń mówi jak to zrobi,
    - były wcześniejsze próby,
    - RYZYKO EKSTREMALNE
    - np. wystąpiły wskaźniki przedwypadkowe,
    - uczeń dokonał samookaleczenia,
    - podjął próbę nieudanego zamachu samobójczego lub inne działania zagrażające zdrowiu lub życiu.
  - k) nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga szkolnego, informuje o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka); w razie potrzeby podejmuje niezwłocznie działania w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego w szczególności wzywa odpowiednie służby oraz zapewnienia w miarę możliwości opiekę psychologa,
  - l) wychowawca powiadamia rodziców/ opiekunów prawnych,
  - m) dyrektor szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji,
  - n) chroń ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.)
3. Działania naprawcze:
  - a) dokonaj diagnozy ryzyka ponowienia zamachu uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi,
  - b) bezwzględnie skonsultuj dalszą strategię z PPP lub placówką opieki zdrowotnej,
  - c) podejmij próbę zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.

Procedury postępowania w przypadku uskarżania się ucznia na zły stan zdrowia

1. W razie złego samopoczucia ucznia pomocy medycznej udziela pielęgniarka szkolna lub osoba uprawniona do udzielania takiej pomocy (nauczyciel, wychowawca, wicedyrektor, dyrektor).
2. Nauczyciel kontaktuje ucznia z pielęgniarką szkolną.
3. Jeśli stan zdrowia ucznia nie jest zły, pielęgniarka a w przypadku jej nieobecności wychowawca lub nauczyciel, informuje telefonicznie rodziców ucznia oraz ustala:
  - potrzebę wezwania pogotowia,
  - potrzebę wcześniejszego odebrania dziecka przez rodziców ze szkoły,
  - godzinę odbioru dziecka ze szkoły.
4. Jeśli stan zdrowia ucznia jest zły, pielęgniarka, a w przypadku jej nieobecności wychowawca lub nauczyciel, wzywa pogotowie ratunkowe, a o konieczności wezwania pogotowia są powiadomieni telefonicznie rodzice ucznia.
5. W momencie przejęcia ucznia przez pogotowie ratunkowe za jego bezpieczeństwo odpowiada lekarz pogotowia.
6. Jeżeli ucznia osobiście odbierze rodzic, powinien o tym powiadomić wychowawcę ucznia lub dyrektora szkoły.
7. Zabronione jest zwalnianie do domu ucznia, który uskarża się na zły stan zdrowia, bez poinformowania pielęgniarki szkolnej, nauczyciela/wychowawcy ucznia oraz jego rodziców.

Procedury postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia w szkole

1. Pracownik szkoły lub każda inna osoba, która była świadkiem wypadku lub otrzymała informacje o wypadku ucznia, powinna niezwłocznie zapewnić poszkodowanemu uczniowi opiekę oraz udzielić mu pierwszej pomocy.
2. Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą - prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w sali znajdującej się najbliżej.
3. O wypadku, do którego doszło na terenie szkoły, należy powiadomić pielęgniarkę szkolną, dyrektora, wicedyrektora szkoły, radę rodziców, szkolnego inspektora BHP oraz organ prowadzący szkołę.
4. O każdym wypadku należy powiadomić rodziców poszkodowanego ucznia. Fakt ten należy odnotować w dzienniku lekcyjnym, podając formę kontaktu. Powiadomić o wypadku rodziców może pielęgniarka szkolna, nauczyciel, pod opieką którego zdarzył się wypadek, wychowawca lub dyrektor szkoły.
5. Przy lekkich urazach (brak wyraźnych obrażeń - np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, należy ustalić z rodzicem ucznia konieczność wezwania pogotowia, potrzebę wcześniejszego przyjazdu rodzica, godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia. Jeżeli rodzic nie może odebrać dziecka ze szkoły osobiście, to do zakończenia zajęć przebywa ono w szkole pod opieką pielęgniarki lub w świetlicy pod opieką nauczycieli.
6. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy, ryzyko utraty przytomności, trudności w oddychaniu) należy wezwać pogotowie ratunkowe (może to zrobić pielęgniarka szkolna, nauczyciel, dyrektor szkoły, każdy inny pracownik będący świadkiem wypadku).
7. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie policję, prokuraturę, organ prowadzący oraz nadzorujący szkołę.
8. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
9. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin przez zespół powypadkowy.
10. Zawiadomień dokonuje dyrektor szkoły, a w przypadku nieobecności dyrektora zawiadomień dokonuje wicedyrektor albo nauczyciel lub inny upoważniony przez dyrektora pracownik.
11. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, wycieczki, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie. Ma on również obowiązek powiadomienia o wypadku dyrektora szkoły, rodziców ucznia oraz udzielenia pierwszej pomocy (jeżeli jest taka potrzeba, ma obowiązek wezwania Pogotowia Ratunkowego).
12. Każdy uczeń o wypadku, jakiemu uległ na terenie szkoły lub podczas zajęć organizowanych przez szkołę poza jej terenem, ma obowiązek natychmiast zawiadomić o zdarzeniu nauczyciela - opiekuna.
13. Dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków uczniów (KSIĘGA WYPADKÓW) oraz omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne, aby zapobiec podobnym zdarzeniom.
14. Informację o wypadku do rejestru (KSIĘGI WYPADKÓW) wpisuje nauczyciel/osoba, która była świadkiem wypadku lub udzielała pierwszej pomocy.

Ogólne zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy uczniom poszkodowanym w wypadkach

1. Należy pamiętać, że udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach jest prawnym obowiązkiem.
2. Nie należy lekceważyć wypadków lekkich, niewymagających interwencji lekarza (powierzchnowe zranienia, otarcia naskórka, stłuczenia, itp.). Każde, nawet drobne skaleczenie należy prawidłowo zaopatrzyć.
3. Należy zachować spokój, nie wpadać w panikę, rozpoznać stan poszkodowanego.
4. Należy wezwać pielęgniarkę szkolną, a przypadku jej nieobecności - powiadomić nauczycieli przeszkolonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz w miarę swoich możliwości udzielić podstawowej pierwszej pomocy.
5. Jeżeli stan osoby poszkodowanej tego wymaga, należy wezwać pogotowie ratunkowe.
6. Należy powiadomić rodziców poszkodowanego ucznia.
7. Usunąć poszkodowanego z rejonu zagrożenia.
8. Poszkodowanemu zapewnić spokój, odsunąć z otoczenia zbędne osoby.
9. Zapewnić poszkodowanemu komfort termiczny (ciepłe okrycie) oraz psychiczny.
10. Poszkodowanemu nie wolno podawać leków, tabletek przeciwbólowych.
11. W przypadku podejrzeń uszkodzenia kręgosłupa, nie wolno go przenosić (za wyjątkiem sytuacji, gdy miejsce zdarzenia zagraża jego bezpieczeństwu).
12. W przypadkach porażenia prądem, braku oddechu, braku krążenia, krwotoku, zatrucia i innych poważnych urazów - bezwzględnie wezwać pogotowie ratunkowe.
13. Nie wolno pozostawiać poszkodowanego bez opieki.

Procedura postępowania nauczycieli w przypadku żałoby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej)

1. Działania uprzedzające:
  - a) omówienie procedury postępowania na forum Rady Pedagogicznej,
  - b) omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej.
2. Działania interwencyjne:
  - a) poinformuj nauczycieli, wychowawców,
  - b) przypomnij zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania - na godzinach wychowawczych, innych lekcjach,
  - c) poinformuj uczniów na forum klasy,
  - d) stwórz możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.
3. Działania naprawcze:
  - a) oceń potrzeby - monitoruj stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwróć uwagę na uczniów, u których stwierdzasz szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji,
  - b) skonsultuj sytuację z pedagogiem lub specjalistą z PPP,
  - c) ułatw kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

Procedura postępowania nauczycieli w przypadku konieczności zawiadomienia o śmierci ucznia

1. Powiadomianie o śmierci zawsze powinno się odbywać „twarzą w twarz”.
2. Prawidłowe powiadomienie o śmierci musi spełnić następujące warunki:
  - a) dostarczyć niezbędne informacje;
  - b) udzielić pierwszego wsparcia rodzinie;
  - c) ochronić godność;
  - d) okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny.
3. Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób jej najbliższych.
4. Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenia, cukrzyca itp.), które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby móc umożliwić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską.
5. Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się, przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcję osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.
6. Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze. Powinno się wyrazić współczucie, przykrość i zrozumienie.
7. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Osoby te często czują potrzebę dowiedzenia się szczegółów dotyczących śmierci bliskiego, okoliczności itp. (jak, w jaki sposób, kiedy, gdzie). Udzielane informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.
8. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego.
9. Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawić rodziny i bliskich zmarłego samych, bez opieki. Powinien zostać pracownik szkoły lub psycholog tak długo, aż minie pierwsza reakcja- szok lub pojawiają się osoby bliskie np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele. Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji lub wsparcia, w razie potrzeby. Aby rodzina ofiary nie czuła się osamotniona, należy podać adresy instytucji udzielających wsparcia.
10. Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem lekarza itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.
11. W realiach szkolnych rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie dyrektora szkoły.
12. Absolutnie unikać należy powierzania zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

Procedura zwalniania uczniów z zajęć w trakcie ich trwania

1. Uczeń musi przedstawić pisemną prośbę rodziców o zwolnienie z lekcji w danym dniu zamieszczoną w jego dzienniczku.
2. Zwolnienie musi zawierać: powód zwolnienia, godziny lekcyjne, z których uczeń ma być zwolniony, oraz czytelny podpis rodzica/prawnego opiekuna.
3. Z poszczególnych lekcji w danym dniu ucznia może zwolnić:
  - wychowawca ucznia, oczywiście po okazaniu zwolnienia na piśmie od rodzica,
  - nauczyciel, który zna i uczy ucznia, ale tylko jeżeli wychowawca jest nieobecny w szkole, lub nie może osobiście zwolnić ucznia,
  - dyrektor szkoły, ale w sytuacjach naprawdę wyjątkowych, w których wychowawca nie może zwolnić ucznia, a z rodzicem ucznia nie można się skontaktować telefonicznie,
  - nauczyciel-opiekun, w przypadku uczniów, którzy zostają pod jego opieką i reprezentują szkołę w trakcie zawodów sportowych, olimpiad, konkursów itp.; ma on obowiązek powiadomić wychowawcę danej klasy.
4. Wychowawca dokonuje zwolnienia, wpisując do dziennika nieobecność usprawiedliwioną na wszystkich lekcjach, z których uczeń się zwalnia.
5. W przypadku nieobecności wychowawcy nauczyciel prowadzący lekcję w danym dniu, podpisuje zwolnienie uczniowi, w dzienniku wpisuje nieobecność, którą po powrocie do szkoły usprawiedliwia wychowawca.
6. Wychowawca może nie wyrazić zgody na zwolnienie z zajęć, jeśli zdarzają się one zbyt często lub nie istnieje uzasadniona konieczność.
7. W sytuacji kiedy rodzic kontaktuje się osobiście i odbiera swoje dziecko ze szkoły przed zakończeniem zajęć lekcyjnych, powinien poinformować wychowawcę zwalnianego ucznia.

Procedury zwalniania uczniów z lekcji na zawody sportowe, konkursy przedmiotowe i inne konkursy

1. Uczeń, który jest zwolniony na zawody sportowe, konkursy przedmiotowe i inne konkursy organizowane przez szkołę ma zaliczoną obecność w szkole.
2. Ucznia zwalnia nauczyciel odpowiedzialny za zorganizowanie wyżej wymienionych zajęć (w porozumieniu z wychowawcą ucznia oraz za zgodą jego rodziców).
3. Nauczyciel ten sporządza listę uczniów zwolnionych. Lista oprócz imion i nazwisk, klasy, zawiera nazwę konkursu/rodzaj zawodów i jest podpisana przez nauczyciela, pod opieką którego uczeń będzie w tym czasie przebywał. Lista powinna być zostawiona w pokoju nauczycielskim i sekretariacie szkoły, najpóźniej na dzień przed zorganizowanymi i zaplanowanymi zajęciami.
4. Na podstawie w/w listy wychowawcy zaznaczają w dzienniku usprawiedliwioną nieobecność ucznia na zajęciach. W rubryce dotyczącej frekwencji wychowawca zaznacza rodzaj zajęć np. zawody, olimpiada itp.
5. Jeśli zawody lub konkurs odbywają się poza szkołą, nauczyciel wyznaczony jako opiekun osobiście prowadzi/dowodzi uczniów ze szkoły na zajęcia i przyprowadza/przywozi ich z powrotem do szkoły.
6. Jeżeli konkurs lub zawody trwają np. 3 godziny, a w planie lekcji na dany dzień przewidzianych jest np. 6 lekcji, uczeń może być zwolniony z wszystkich lekcji.
7. Nauczyciel/opiekun sprawujący opiekę nad uczniami jest zobowiązany zabrać z sekretariatu przygotowany druk delegacji dla uczniów i nauczyciela/opiekuna. Potwierdzony druk należy zwrócić do sekretariatu.

Procedura zwalniania ucznia z zajęć wychowania fizycznego

1. Uczeń jest zwolniony z zajęć wychowania fizycznego na podstawie zaświadczenia lekarskiego.
2. Rodzice ucznia dostarczają zaświadczenie nauczycielowi WF-u, wychowawcy lub dyrektorowi szkoły.
3. Zaświadczenie, o którym mowa w pkt 2, należy przedłożyć dyrektorowi szkoły w ciągu 10 dni od daty wystawienia.
4. Dyrektor szkoły na podstawie otrzymanych dokumentów podejmuje decyzję o zwolnieniu ucznia z zajęć wychowania fizycznego, informuje o tym rodziców/opiekunów, wychowawcę klasy oraz nauczycieli WF-u.
5. Uczeń zwolniony z zajęć wychowania fizycznego ma obowiązek być obecnym na tych zajęciach, lub za zgodą nauczyciela WF-u może przebywać w świetlicy szkolnej lub w innym miejscu wskazanym przez dyrektora szkoły.
6. W szczególnych przypadkach, gdy lekcje te są pierwszymi lub ostatnimi zajęciami w danym dniu, uczeń może być zwolniony z tego obowiązku na podstawie pisemnego oświadczenia rodziców, którzy biorą odpowiedzialność za swoje dziecko. Oświadczenie należy złożyć w sekretariacie szkoły. Konieczna jest również zgoda dyrektora szkoły. O tym fakcie informowani są nauczyciel wychowania fizycznego oraz wychowawca klasy.
7. W przypadku zwolnienia z zajęć WF-u trwającego nie więcej niż 1 miesiąc, uczeń przedkłada odpowiednie zaświadczenie lekarskie nauczycielowi wychowania fizycznego w terminie do 3 dni od daty wystawienia zaświadczenia.
8. Zawarte w zaświadczeniu lekarskim ewentualne ograniczenia, skutkujące zwolnieniem z wykonywania wybranej grupy ćwiczeń nie są podstawą do zwolnienia ucznia z zajęć wychowania fizycznego. Takie zaświadczenie rodzic składa nauczycielowi wychowania fizycznego, który zobowiązany jest uwzględnić zalecenia lekarza w pracy z uczniem.
9. O terminie zwolnienia ucznia z ćwiczeń decyduje data otrzymania zwolnienia przez nauczyciela WF-u, a nie data wystawienia zwolnienia przez lekarza.
10. Odpowiedzialność za terminowe dostarczanie dokumentacji związanej ze zwalnianiem dziecka z zajęć wychowania fizycznego spoczywa na rodzicach/prawnych opiekunach ucznia.
11. W przypadku nieprzestrzegania procedury, uczeń może być niesklasyfikowany z zajęć wychowania fizycznego.

Procedura zwalniania ucznia z zajęć religii

1. Uczeń, który nie uczęszcza na lekcje religii, a są to zajęcia umieszczone w planie lekcji na pierwszej lub ostatniej godzinie lekcyjnej, może być nieobecny lub zwolniony wcześniej do domu na podstawie złożonej przez rodziców pisemnej deklaracji o nieuczęszczaniu na wyżej wymienione zajęcia (w deklaracji powinna być również informacja, że w tym czasie rodzice biorą odpowiedzialność za swoje dziecko).
2. Jeżeli lekcja religii lub etyki występuje w środku zajęć danego dnia, a uczeń nie uczęszcza na te zajęcia, obowiązkowo spędza czas w świetlicy szkolnej, pod opieką nauczyciela.

**Procedura postępowania w przypadku złamania przez ucznia
zakazu korzystania w czasie lekcji z telefonu komórkowego
(oraz innych urządzeń rejestrujących dźwięk, odtwarzających obraz)**

Uczniów obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń rejestrujących i odtwarzających dźwięk i obraz w czasie lekcji. Aparaty powinny być wyłączone i schowane.

1. W przypadku nieprzestrzegania w/w zapisu telefon (lub inne w/w urządzenie) zostaje odebrany przez nauczyciela i zdeponowany w gabinecie dyrektora lub sekretariacie szkoły. Telefon musi być przez ucznia wyłączony. Nauczyciel, zostawiając telefon, dołącza informację, do kogo należy telefon oraz z której klasy jest uczeń.
2. Nauczyciel informuje o zdarzeniu wychowawcę klasy, a wychowawca - rodziców ucznia.
3. Również w przypadku odmowy oddania przez ucznia telefonu (lub innego w/w urządzenia) nauczyciel informuje o zdarzeniu wychowawcę oraz rodziców ucznia.
4. W każdej z w/w sytuacji nauczyciel odnotowuje w dzienniku lekcyjnym informację o takim zdarzeniu.
5. Telefon lub inne urządzenie elektroniczne odbiera od dyrektora lub z sekretariatu rodzic/opiekun.
6. W przypadkach nagłych, wymagających konieczności kontaktu ucznia z rodzicami, może on skorzystać z telefonu w sekretariacie.
7. Za nieprzestrzeganie zakazu używania telefonu komórkowego (lub innego w/w urządzenia) na zajęciach lekcyjnych grozi:
  - za pierwszym razem - uwaga wpisana do dziennika lekcyjnego, powiadomienie wychowawcy oraz rodziców ucznia,
  - w przypadku powtarzających się sytuacji łamania w/w zakazu - uczeń może mieć obniżoną ocenę z zachowania oraz mogą być wykorzystane inne procedury zgodnie ze Statutem.